

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.
Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 frt. o. 6.
Félévre . . . 5 " 50 kr.
Évnyegyedre . . . 3 " "
Egy hónapra . . . 1 " "

Szerkesztői szállás:

belső szobában 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

5t hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hassenstein és Voglérnél (Neuer-
Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitási díjak:

sora után 20 kr. előleg befizetése mellett
a szerkesztőséghez csatolandó.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezelendő.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

A hírlapbéllyeg eltörlése folytán lapunk
árát leszállítottuk, mindamellett legéberebb
figyelmet fordítunk szellemi beltartalmának
gyarapítására.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre . . . 10 frt. o. ért.
Félévre . . . 5 " 50 kr.
Évnyegyedre . . . 3 " "
Egy hónapra . . . 1 " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János
hoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe)
küldendők, hol a pontos szétküldésről gondos-
kodva van.

Az előfizetési pénzek beküldésénél posta-
utalványt kérünk használni, mely jutányosabb
a levélben való pénzbeküldésnél.

Pest, február 1. 1870.

(r. l.) Bevezetés gyanánt azon örvendek és
a kormány erélyessége mellett újból tanuskodó hirt
kell közölnöm, hogy a miniszterium komolyan meg-
bagyta a nagy várad-kolozsvári vasútvonal építé-
nek, miszerint a pályát a kiszabott időre — ha jól
emlékszem, f. évi május elsőjére — elkészíték s
járatotvá tegyék, különben teljes szigorral fog
ellen eljárni, és azon büntetés alá venni, a mely
a szerződésben kikötve van.

E büntetés perze csak pénzbünye, de bizo-
nyára ennek elkerülése is elég üszítől szolgál
majd az illetőknek arra, hogy a munkásokat s
ezek befejezését siettesék.

E szerint második prolongatióról, mert
egy már adatott, a mennyiben e pályának folyó év
első napján kellett volna késznek lennie, melyet
utóbbi időkben emlegetni kezdtek némelyek, s a
melyre a vállalkozók talán ábitottak is, szó sem
lehet többé, és ez annyival kedvezőbb Magyaror-
szág királyhágón túli részeire, de mireánk is, mert
annál közelebb leszünk erdélyi testvéreinkhez.

Alig emlékszem még tárgyról, a mely oly
zajt ütött volna minden körben — pártszínezet nél-
kül — mint a kormány egyleti törvényja-
vaslata.

Ez a Deák-párt tegnapi tanácskozmányán ol-
vastatott fel, s került előleges megvitatás alá.

Ma mindenfelé csak róla beszélnek, még po-
dig nem a legkiméletesebben.

A „Pesti Napló” maga is több illiberalis pon-
tot talál benne, míg az „Ung. Lloyd” egész düh-
vel neki ront, s farsangi tréfának tartja.

Igaz, farsang van, még pedig — legalább ná-
lunk — meglehetősen élénk farsang, melyben né-
mileg megjárja oly bohókás észrevétel is, mint
a nevezett német lapé, melylyel valószínűleg na-
gyot akart mondani, de önmagát tette nevetségessé.

Meglehet, vannak az érintett törvényjavaslat-
ban pontok, melyek — ha nem is illiberalisok —
bizonyos mértékben talán nem egészen összhangzó
a haladó kor szellemével, ám azért csak úgy köny-
nyedén reáfgni valamely előterjesztésre, hogy far-
sangi tréfa, valósággal nem egyéb, mint
farsangi tréfa.

Annyi tagadhatlan, mikép a Deák-párt teg-
nap konferenciájában több megjegyzés tétellett a
törvényjavaslat ellen, és így az nem nyerte meg
az országgyűlési többség tetszését, minek követ-
keztében mondják, hogy a kormány újból át fogja
dolgoztatni a szerkezetet, s csak ha egy megtörtént,
terjesztendő ismét elő.

Ez a törvényjavaslatok sorsa minden parla-
mentaris országban.

Csalhatatlannak bizonyára egy miniszter sem
tartja magát. Kidolgoztat egy egy tárgyat, és ha
az az ő tetszését meg is nyerte, előterjeszti párt-
jának, a többségnek s meg ennek pártolása iránt
nem szerzett magának bizonyosságot, semmiesetre
sem teszi le a ház asztalára.

Ha a párt igazolást, javítást lát jónak, és ez
az illető miniszter elveivel nem ellenkezik, új rosta
alá kerül a munkát s ezután nyújtatik be ismét.

Ezen eset fog a jelen törvényjavaslathoz nézve
is bekövetkezni, és azért, ha mindjárt az nem elé-
git is ki minden óhajtatást, a szabadság lélek ha-
rangját bizonyára nem kondították még meg.

Hogyan akarja egy némely vén publicista
a magyar honvédelmi intézmény fejlődését
előmozdítani.

I.

Tudom, sőt tapasztaltam, mily buzga-
lommal karolja fel a „Kol. Közl.” mindazt,
a mi a honvédegyre tartozik; ez oka annak,
hogy jelen felszólalásomat a Deák-párt e
higgadt magatartásáról ismert becses lapjá-
ba küldöm.

Mint volt katona és régi honvéd a nem-
zet szemefényének tartom a honvédelmi intéz-
ményt. Figyelemmel kísértem tehát minden mo-
zanatot, mely a nemzet ez életérdekét, bár-
mi csekély részben képes a testtévalás terén
előmozdítani; de szorgalmasan megjegy-
zém magamnak ama taktikát is, mely a
honvédegy valóságos-fel haladását épen nem
gyorsította. Fájdalom! az akadályok ez ügy
előbe gördítésében ismét a balközép lapjait
illeti meg a dicsőségére nem váló oroszlan-
rész. Ez oldalon hamar követték a szélbal
példáját, mely a nemzeti erő magvát képező
intézményt népszerűtlenné tenni tűzte ki fel-
adatául. A balközép lapjai viszhangjává let-
tek e rövidlátó törekvések. Széltébe han-
goztatták a „közösügyes honvéd” gúnynevet,
miáltal elriaszták az önkéntes felcsapástól
hazánk művelt fiatalait. Ez eljárásnak egyik
sajnos következménye az vala, hogy például
a központi tanosztályból Kolozsvárra érke-
zett altisztek és legénység egy részét, ép a
honvédnév becsületének fenntartása s a fiatal
katonák közt szükséges fegyelem meghono-
sítása érdekében el kelle bocsátani.

Ez a búsító tény a balközépi publicis-
ták félszeg eljárásának fanyar gyümölcse.
Mert, ha gúnyolódás helyett buzditanak, ha
lelkésítőleg szólanak a magyar fiatalisághoz,
mely már hevesebb verálkatánál fogva is „a
többet ígérő” politikának híve és lenézi, sőt
vezérei példájára gyanúsítja azokat, kik fá-
radozva lassan-lassan alkotnak, nem gondol-
va meg azt, hogy ha akadt is lángész, mely
két világrészt kötött össze a suezai csatorná-
val, míg a másik a Mont-Cenis alatt hatol
át, sőt vannak, kik a La Manche csatorna
alatt is alagútakat akarnak építeni; de azért
maig nem állott elő olyan mérnök-genie, ki
egyetlen kézművelésűl csak egy szalmás
gunyhót is fel tudott volna állítani; — ha
mondom, a balközép lapjai felvillanyozták
volna a nemzet művelt fiatalait: — ma oly
honvéd altiszti-karban gyönyörködhetnénk,
milyen lehetett 1789-ben a francia hadseregé,
melynek soraiból utóbb, a császárság nagy
harczai alatt tábornokok lettek, sőt közülök
vált ki a kard-király is.

Hanem mindezeket késő bántódnai; az
alkalom, melyet nemzeti és intelligens hon-
védkereteink gyorsabb felállítására fordíthat-
unk volna, — elszalasztott; ne várjunk
visszatérte hiába, hanem pótoljuk a mulasz-
tást úgy, a hogy legsikeresebben tehetjük.

Erre utasíták a balközépi lapokat saját
pártfeleik is.

Midőn a kerületi tanosztályok legény-
sége a zászlóaljok székhelyeire oszlott szét,
az oly városok, melyekben a polgárság több-
sége balközéppárti, versenyeztek a deák-
párti városokkal a honvédek lelkes elfoga-
dásában; midőn e derék polgártársak szere-
tettel ülték keblükre az új honvédet, tu-
lajdonképp saját pártlapjaik e részbe-
ni taktikáját tagadták meg, el-
itéltek.

Azt hittem, hogy ily jótékony rendre-
utasítás hatni fog azokra is, kik az új hon-
védelmi intézményt kellően méltányolni nem tud-
ják és elfeledik, hogy Róma sem épült fel
egy nap alatt. Attól is sokat vártam, hogy
oly férfiak nevezetűen ki a honvédség élére
és főtisztikarába, kiknek hazafiságán millió-
szorosan nagyított úvegen sem fedezhet fel
bármelyik párt tagja árnypontokat: — ez
egymaga lefegyverzendő a gúnyt rossz helyen
alkalmazó lapokat is. Csalódtam ebben is.
Valahányszor honvédegyről szólanak, elcz-
faragás és a honvédelmi miniszterium ellen
intéztett vádaskodás képezi cikkeik tartal-
mát. E téren Ludvigh, a vén publicista tü-
nik ki, egész cikk-hadat küld Andrassy gr.
miniszteriuma ellen.

Az első harcvezonalban áll azon vád,
hogy kezdettől fogva csak külföldi szállí-
tókra fordított az ügyletnél (t. i. a honvé-
delminél) minden figyelem. Talán azon

úr, a ki a multa semmit nem ad, azt
gondolta: minek hazai iparosokra bízni a
felszerelést; és tovább, hogy „beérjük béke-
időben a rossz portékával is, melynek illő
neve: zsidáru;” végre, hogy „a ruhaneműek
szállítását nem a hazai iparosok, ha-
nem a Harapat-consortium, az ágyak szállí-
tását egy szép asszony nyerte el.”

A második vádvezonalban paradiroz az,
hogy 800 emberre való ruházat szállítása
Harapatnak előre oda volt ígérve; hogy
Harapat a feltételeket nem teljesítette, még
sem lett kellően büntetve; hogy Strikker,
a gróf Andrassy jószágok bérleje, 10,000
köpeny szállítására vállalkozott; hogy No-
votny 11 frtért szállít egy lovassági köpe-
nyet, míg Harapat 15 frtót vesz darabjáért.

Lássuk a vádak e két hadsorát.

A honvédfelszerelés tárgyában 21 fellel
szerződött a honvédelmi miniszterium, kik
közül 15 hazai, s a többi 6 is arra kö-
teleztetett, hogy lehetőleg benn az ország-
ban készíttessék az elvállalt tárgyakat; te-
kintve a különböző szerződésekben kikötött
összegeket, az arány még kedvezőbb a
hazai iparra; e felett, Harapat magyar
birtokos, társa, Mandel, pedig pozsonyi iparos.

A honvédruházat minta-darabjai, a sto-
ckeraui commissio legjobb anyagából készül-
tek; a mintaszerűség ellenőrzésével az 1848/9-
hasonló állást elfoglalt Nyitrai örnagy biza-
tott meg; a bizottsághoz szakértőket az ipar-
és keresk. miniszterium ajánlott, s ezek rész-
ben a szállítókkal versenyzett tár-
sulatokból vették.

A hazai iparosok jelentékeny részt
vesznek a honvédfelszerelésben. Strikker, ki
nem Andrassy, — hanem a zay-ugróci posztó-
gyár bérleje: 15,000 gyalog- és 1000 lovas-
köpenyegert készít, ezeket 15 frt 20 kr, ama-
zokat 11 frt 40 kr-ért és az egész pok-
rócz szükségletet ő szállítja, Reichardt 48-ki
szállító a fehérművek egyharmadát és a
nyakravalókat; Bärenfeld az egész
menteszükségletet kiállítja; Novotny csak
1000 darab lovas-köpenyét vállalt fel 13 frt
20 kr-ért és nem 11 frt-ért, ezért kénytelen
a honvédelmi miniszterium Harapatnak egy lovas-
köpenyegert 15 frtót fizetni, — Strikkernek
meg azért ad 15 frt 20 krt darabjáért, hogy
a hazai ipart segítse; ugyan ezt tartá
szem előtt akkor, midőn az első magyar bör-
gyár társulattal 76,545 háti bürönd, 51,939
pár bakkancs, 5145 pár lovassági csizma,
141,379 gyalog-tölténytáskát, 75,426 darab
derékszíj stb. stb. — Schmidt Adolf bossányi
börgyárossal 24,450 pár bakkancs szállítá-
sára szerződött, — továbbá Vadász Ferencz-
nél 13,664 darab csákót, Sunda Ferencz-
nél 664 darab csavar-dobot, 650 gyalog-, 26 lo-
vas-trombitát. — Rosenthal Arminnél Pesten
82 zászlót, Österreicher Mór, 48-ban sokat
károsodott szállítónál pedig, az egész gomb-
kötő munkát megrendelte.

Az elősorolt adatokból kitűnik, hogy
nem a külföldi szállítókra fordított a
honvédfelszerelésnél minden figyelem, ha-
nem abban, Harapat mellett, más hazai ipar-
os-társulatok és egyesek oroszlan-
részt vesznek; hogy a Singer testvérek,
kiknek nővére szép asszony, azért kapták
meg a 7660 vaságy szállítását, mivel a mér-
sékelt árért arra csupán ők vállalkoztak;
hogy a honvédruházat jó anyagból
készítése kellően ellenőrzve van;

hogy Harapatnak 800 emberre való ruha-
szállítása azért engedtetett át előlegesen,
mert a főtanosztály ruházati szükségletét csak
így lehetett kellő gyorsasággal fedezni;

végül, hogy a szerződési határidőt el-
mulasztott Harapat-consortiummal szemben az
ennek ígért ár kétszerese mellett szólít-
tattak ajánlattételre a hazai iparosok; később
a honv. miniszterium azért engedte meg Ha-
rapatnak azt, hogy 10—12 ezer öltözké-
t külföldön készíttessen, mert e vállalkozó
bebizonyítja, hogy a megszabott árak-
ért a hazában alvállalkozókat nem
talált.

Jövő alkalommal szemlét tartok azon
vádak felett is, melyeket Ludvigh, a vén
publicista, III. IV. és V-dik számú cikkei-
ben sorol elő. Igyekezni fogok kimutatni:
felvilágosítás nyerése kedvéért intézte-e
ő támadásait a honvédelmi miniszterium ellen,
avagy más céljai voltak, melyektől hiteles
czáfolatokkal sem engedi magát elűtteni.
Egy öreg honvéd.

Hagyjuk az egyik kir. törvényszéket
N.-Enyeden.

N.-Enyed, febr. 2. 1870.

Azon alkalomból, hogy — mint a „K. Köz-
löny” f. hó 1. számában olvastuk — Gy. Fehérvár
város küldöttségét indított az igazságügyminiszterhez
egy kir. törvényszék oda leendő helyezésének ké-
relmezése végett, nem állhatunk meg, hogy némi
észrevételeket ne tegyünk.

Senkinek sem jut eszébe Gy. Fehérvár város
közönségén csudálkozni, hogy kérelme valóítására
minden módot és alkalmat felhasználja, hogy min-
dent igyekezik megtenni kérelme sikerítésére,
mert minden városnak törekedni kell, hogy a ma-
ga emelkedésére vezető eszközöket felhasználva,
virágzó, gazdag lehessen. De éppen ez ok indít
minket is arra, hogy a törvényszéknek Enyeden
maradása mellett pár szót emeljünk.

Ha a fehérváriak a törvényszék oda tételét
a város emelkedésére nagy befolyással bírónak
vélik, bizony az enyedi is meg van győződve,
hogy ha innen elteszik a törvényszéket, ez által
mind anyagi, mind szellemi életében oly csorba
fog ejtetni, melyet bizony nehezen fog más egyéb
kipótolni. Azt pedig, hogy mind itt, mind Fehér-
vart legyen egy kir. törvényszék, ezeknek kevésre
szabott száma mellett kevés reményünk lehet meg-
nyerni. Ha ellenkezőleg lesz, örvendünk. És to-
vábbá legfontosabbnak hisszük a törvényszék itt
maradására azon körülményt, hogy míg Gy. Fehér-
vart egyedül egymaga kérelmezi egy kir. törvény-
szék oda helyezését e széles megyében, addig a
megyei képviselő bizottmány mult év december 9 ik
és következő napjain tartott közgyűlésében Nagy-
Enyed város közönségének a képviselőházhöz e
tárgyban tett feliratát egyhangulag pártolván, e
mellett felterjesztést tenni elhatározta. És valóban
azt hisszük, hogy ha egy oly népes, a megye min-
den részéről összegyűlt bizottmány magáévá tévé
e óhajtatást, nyilvánvaló, hogy maradjon a törvény-
szék továbbra is e városban, melyhez a mult kö-
telekén kívül a közérdek is csatlakozik.

Több bizonyítékot nem is hozunk fel; ki
vannak fejte azok oly bőven és részletesen az e
tárgyban feliratokban, hogy részünkről nem kívá-
nunk egyebet, mint hogy követeink a megye köz-
önségének érdekeit ismerve kövessenek el az or-
szágos érdek számbavétele mellett mindent, mi e
tárgynak ránk nézve fontos megoldását kedvező-
leg létesítheti.

J.

Belügy.

A Deák-kör jan. 30-diki ülésében előterjesz-
tette a belügyminiszter az egyesületi törvény-
javaslatot, az alapelveket kiemelő indokolás
kíséretében; az indokolásban főleg azt hangsúlyozta
a belügyér, hogy a törvényjavaslatban az egyesü-
leti jog teljes szabadságát igyekezett biztosítani,
együttal azonban figyelemmel volt azon határok
kijelölésére, melyeken túl az egyesülési jog az ál-
lam létének s céljának alapföltételeit veszélyez-
tethetné.

A Deák-párt e napokban azon kérdést intéz-
vén a belügyérhez: mikor fog a községek és
törvényhatóságok szervezését illető törv.
javaslat előterjesztetni? azon feleletet nyerte: a
miniszter bizton reméli, hogy legfőbb március
közepéig elkészül ez égető szükséglet képező tárgy
kidolgozásával.

A bankkérdésben kiküldött bizottság al-
bizottsága tárgyalta (jan. 29 kén) a Csengery által
kidolgozott kérdőpontokat; a kitűnt munkát cse-
kely módosítással elfogadtatták; arra nézve is meg-
állapodott a szakkbizottság, kiket hallgasson ki szak-
fértaik gyanánt; legelőbb ki fogják kérdezni a na-
gyobb pénzintézetek képviselőit, köztük az o. nem-
zeti bankét is.

A „Pesti Napló” (25. sz.) a consulatások
szervezését sürgeti, oly formán, hogy minél
több magyar ifjú alkalmaztassék ez ügynöksége-
kél, s a haza polgárai, kik külföldön élnek, vagy
ott látnak érdekeik után, találhassanak hathatós
támazsra és őket teljesen megértő egyénekre; e
végből hozassék mielőbb oly törvény, mely állami
önállóságunk és a paritás elvének megfelelőleg
szabályozza a consulatási ügyet.

A min. tanács megállapodása és Hollán ál-
lamtükár óhajtatása folytán a közlek. miniszter fe-
gyelmi vizagátat indít a főmerült gyűlésiutasok
és vádak tisztázására. Azon képviselőket, kik gya-
nusításokkal állottak elő a parlamentben, fel fog-
nak hivatni, adják elő vádjaikat; a miniszter a
vizagátat eredményre és részleteiről nyílt jelentést

fog tenni, így juttatván ez ügyet ismét a képviselőház elébe, hol ama vádak felhoztak.

Hir szerint az első magyar gőzhajózási társulat, az országos gőzhajó-társaság, a Pest-Wiener-Remoerquirungs társulat és a pest-fiumei hajógyár egyesülnek, hogy sikeresebben versenyezhesse a cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társulattal.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése jan. 26-án.

Elnökök: Gajzágó Salamon.

Jegyzők: Bujanovich Sándor, Széll Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak: gr. Mikó Imre, b. Eötvös József, gr. Festetics György, Lónyay Menyhért, Gorove István.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették. Előzők pár kérvényt mutat be.

Vukovits bevégezvén az alelnök ellen folytatott hóbortosságát, melyre Gajzágó és utána Somssich is kellően megfelelek, — szót emel Mikó Imre gr. közlekedési miniszter: T. ház! Nem mulasztom el, hogy Simonyi Ernő t. képvis. ur által a tegnapi ülés végén mondott beszédében foglaltakra nézve némi megjegyzéseket ne tegyek.

Közönnel tartozom t. képvis. urnak azon elismerésért, melyet irányomban nyilvánított, ha későbbi szavai annak hatását le nem rontották volna. A mi a t. képvis. ur beszédében rám nem vonatkozó személyeskedéseket illeti: azokat, mintán egy hiszem, hogy az illető védelemre nem szorult, és azokra maga fog megfelelni, mellőzöm, és csak azon főbb vádakra szorítkozom, melyeket a t. képvis. ur a közlekedési minisztérium ellen emelt.

Mindenek előtt meg kell említenem, hogy azon körülmény, hogy országutaink rossz állapotban vannak, tegnap emagam is constatáltam. De igazságtalanság ebből a kormány ellen, a közlekedési minisztérium ellen vádat képezni; mert közutunk dolog, hogy 1867. óta a rendkívül nagy mértékben foganatba vett vasuti építkezések által, az annyira élénkült kereskedelem folytán, a forgalom országutainkon rendkívül megnagyobbodott, megsokszorozódott; s ugyanaz óta az utak fenntartására adott összegek évről évre lejjebb szállítottak egész a most tárgyalás alatt levő budgetig, holott a nagyobb forgalom nagyobb fenntartási költségeket igényelt volna. Csak egy példát akarok felhozni: a n.-várad kolozsvári államút kiűző jó állapotban volt egész a vasutépítés megkezdéséig; de az azóta szakadatlannul folyó sínzállítások tönkre tették. A kormány e tekintetben csak annyit tehet, a menyit a törvényhozás által rendelkezésre adott összegek tennie megengednek; s ha most utaink rossz, azért a felelősséget az országgyűlésnek a minisztériummal meg kell osztania.

A t. képvis. ur említette azon 1.600.000 frtot, melyet most az országnak a Tiszaszabályozásra a kormány mulasztásai miatt kell áldoznia. Méltatlannul vádolja a t. képvis. ur a kormányt e részben mulasztással. Méltóztatassék megtekinteni a közlekedési minisztérium által beadott költségvetési tervezeteket a évről évre mindenikben meg fogja találni a fizikai átmetszések előirányzott és kért összegeket. Az országgyűlés kitörölta, vagy oly csekély mennyiségre szállította le, melylyel a munkát megkezdeni sem lehetett; a minisztérium az erre vonatkozó előmunkásokat megtette, a terveket elkészítette, a költségvetést kiszámította, a végrehajtásra megszavaztatni kérte. Ugyan mikép vádolhatja a t. képviselő ur a minisztériumot e részben mulasztással?

Elpanaszolta továbbá a t. képvis. ur, hogy folyóink a Dunától kezdve le a Vág vizéig szabályozatlanok. — A t. képvis. ur sokáig lakott Franciaországban, alkalmasint azt veszi mintául, s annak kulturális viszonyait tekintti; de reménylen, Franciaországban mulatása alatt tudomást szerzett magának arról, hogy ott XIV. Lajos ideje óta szabályozták a folyókat és készítik a csatornákat, Colbert kezdeményezése folytán. Nem a kormányt kell hát vádolni, hanem kedvezőlenebb helyzetűnk (Nagyon igaz! jobbfelől). Még soha három év alatt százados mulasztások nem pótlottak.

Panaszolta továbbá a képvis. ur, hogy a vasutakra vonatkozó okmányokat, bár ezek beadását még mult évi október hóban megígértém volt, még maig sem adtam be a képvis. háznak. Méltóztatassék emlékezni a képvis. ur, hogy ígéretem alkalmával már kijelentettem, hogy ez több időt fog igényelni. Ez 20—30 nyomtatott ivre leend — és nagy részét idegen nyelvből magyarra kell fordítani. Ez nem 2—3 heti munka. Egyébiránt már körülbelül 14 nyomtatott ivre való kézirat kezimnél van, és a napokban kerül sajtó alá.

Vádolta továbbá a képvis. ur a kormányt, hogy minő káros szerződést kötött a déli vasutársasággal. Erre nézve kijelenthetem, hogy a magyar kormány soha a déli vasutársasággal semminemű káros, sem előnyös szerződést nem kötött. Ezen vasutársasággal szemben a magyar korona területén lévő részére nézve a kormány azon álláspontot foglalja el ma is, a melyben állott a kiegyezkedéskor történt átvételkor, és semminemű, ezen társulattal kötött új szerződést magára nézve kötelezőnek el nem ismert.

Egyébiránt, midőn a t. képviselő ur utaink

rossz voltát, folyóink szabályozatlanságát ecsetelte, sok igazat mondott; de nézetem szerint az ad-resset hibázta el: midőn azt a kormánynak mondta szemrehányásul, és nem hírlapjában a nemzetnek buzditául. Ott kellene megmondania a nemzetnek, hogy azon sokat, minek bijjárul vagyunk, csak ernyedetlen munka által szereztük meg, s hogy ezért ez irányban csak úgy érünk, ha kölcsönös szemrehányások és gyanúsítások helyett, vállvetett munkássággal törekszünk feléje. (Helyeslés jobbfelől).

Zichy Jenő gróf: megjegyzéseit előadván Ivánka Imre beszélt szakértőleg és hosszasan a csatornaépítések szükségéről, e nélkül köutaink sem javulhatnak meg; kimutatta, hogy nálunk gyéren vannak jeles technikusok s ezért az idegenekben meg kell becslünk a szakudományt.

Petrovay Ákos is elmondja, hogy közutaink rossz állapotban vannak; stb. Szónok 4 pontból álló határozati javaslatot terjeszt a ház elé. A képviselőház ezen javaslat kinyomtatását elrendeli. Matyus Arisztid a Danaszabályozás ügyéről értekezik. Szónok kénytelen ezt az általános vitában azért felemlíteni, mert a költségvetésben erre nézve, egy krajczár sincs előirányozva.

A kérdés fontosságának felintézésére felhozza, hogy míg a Duna a fővárosok közt nincs szabályozva, addig Buda Pest ki sem épülhet, de ezen kívül folytonosan ki is van téve az árvíznek.

Végül még azon kérdésnek ad kifejezést, hogy a kormány a főváros közönségét szándékaról mielőbb értesítse. Ekkor áll fel Hollán Ernő s Simonyi valamennyi időségeinek alaptalan voltát kimutatván, végül a mende-mondákat oda utasítja, a hová illenek. E jeles beszédet egész terjedelmében fogjuk közölni. Ülés vége d. u. 2 órakor.

A képviselőház ülése jan. 27-én.

Elnökök: Gajzágó Salamon.

Jegyzők: Mihályi P., Széll K., Jámor P.

A kormány részéről jelen vannak: gr. Mikó b. Bedekovics, gróf Festetics, Horváth, Lónyay, gróf Andrássy Gyula, Gorove miniszterek. Napirenden van a közlekedési minisztérium 1870. évi költségvetése feletti általános vita.

Mikó Imre, gróf közlekedési miniszter Somssich szokott alapos és pártatlan beszédére következőleg felelt: Hogy a t. képviselő ur aggodalmait a dombovár zánkányi vasútra vonatkozólag eloszlassam, kijelentem, hogy az ezen vasútra vonatkozó tervek nem csak tárgyalás alatt, hanem már kézen is vannak, hogy az előterjesztés pontján áll a dolog. A kormány bizonyosan tiszteletben fogja tartani a t. ház azon határozatát, mit a képviselő ur felolvasott és ennek következtében igen rövid időn meg fogja tenni előterjesztéseit. (Helyeslés.)

Simonyi Ernő és Gubody Sándor után gr. Vass Samu helyesli a kormánynak azon eljárását, hogy nagy áldozatokkal is igyekszik jeles idegen technikusokat alkalmazni, mivel nincsen elegendő erőnk e téren.

Szónok ezután felzsolítja a kormányt aziránt, hogy a kártékony mende-mondáknak egyszer mindenkorra vessen véget. Végül még a csatornákról tesz említést, s kikel Somssich azon nézete ellen, hogy a vasúthálózat kiépítése, illetőleg, hogy a vasútkat építtessenek a völgyekben, ő e helyett inkább a folyamok szabályozását kívánja.

Tisza Kálmán elsősegét ad a vasútnak a csatornák felett. Felemlíti, hogy a kormányt a vasút-tervre nézve eltéréssel vádolni alaptalan, midőn az országgyűlés által mindaddig nem is állapított meg egy rendszeres alaptervezet.

Áttér ezután az utak építésére, s erre nézve localis esetet említi fel; kívánja is, hogy jól megfontolt tervezetek szerint építtessenek mielőbb közutak. Emelést tesz a szerződéses kötéséről s ajánl egy Angliában divó módot, a hol ugyanis a szerződések a ház asztalára tételnek, azt bárki megtekintheti, a nélkül, hogy tárgyalatnának, s ha elene kifogás avagy felszólalás nem történik bizonyos idő múlva, ugy az helyesnek és megköthetőnek tekinthető. Ezek után szónok megjegyzéseket tesz azokra, miket Hollán államtitkár beszédében felemlített és ezzel kapcsolatban végül azt kívánja, habár nem is indítványozza, mert nem tekinthet pártkérdésnek, miszerint az államtitkár ur azon gyannúsítások alól, melyeknek a közönség részéről ki van téve, s melyek itt e házban is szóba hoztak, magát tisztázza. Kívánja pedig azt a haza és a kormány érdekében.

Hollán Ernő államtitkár: T. ház! (Mozgás.) A házszabályok értelmében nem volna jogom (Halljuk! Helye!) e tárgybán másodízben szólani (Halljuk! Előző csenget) és én tartózkodni is fogok azokra nézve, miket tisztelt előttem szóló felhozott, észrevételeimet megtenni.

Ha most felszólalásra kérek engedelmet a t. háztól, teszem azt azért, hogy ismétlem egész tisztelettel azon kérelmemet, melyet tegnapi előadásom bevégezéssel előterjeszteni szerencsém volt. A t. ház itéletétől és méltánylatától várom, hogy intézkedni fog egy mint ionak látja s én nem tartom magamat hivatva, hogy ez ügyben magam tegyek indítványt; de ha részemről módot kijelölöm szabad, ez az volna, hogy méltóztatassék a t. ház kebeléből — nem tudom hány tagu bizottságot

kiküldeni, mely megfeleljen azon kérelemnek, melyet tegnap tenni szerencsém volt, hogy ezen bizottság a minisztérium okmányából vegyen tudomást azokról, melyek itt szóba hoztak, és melyekre nézve kételek merültek föl, hogy a ház minden egyes tagja azokról magának tiszta tudomást és teljes megnyugtatót szerezhessen. (Általános élénk helyeslés és éljenzés.)

Csernátorny ismét előhuzolja a Mons van Ollet-féle vesztegetési kísérletet. Mire a közlekedésiügyi miniszter felvilágosításokat adván

Zsedényi következő indítványt tesz: Jól lehet Hollán Ernő képviselő ellen, mint a közlekedési minisztérium államtitkára ellen, a képviselőház nyilvános ülésében történt megámadások kizárólag pusztá rágások és hírlapi híreken, s eddig semminemű biztos alapon nem alapulván, a képviselőház további közbenjárására okul nem szolgálhatnak. Mintán azonban ezeknek folytán maga Hollán Ernő képviselő hivatalnokai állásának teljes igazolása végett arra kérte a képviselőházat, hogy ezen gyannk és rágások tükeletes alaptalanságának kiderítése végett kebeléből egy bizottságot küldjön ki: alólírott indítványozza, hogy egy 5 tagból álló bizottságot küldessék ki, mely mind a megámadásokra szolgált, és a bizottságot első benyújtandó, mind az igazolás végett előmutatandó adatokat megvizsgálván, mielőbb véleményes jelentését terjeszse be. (Helyeslés.)

Beszélt még Péchy Tamás, a mulasztás hosszú sorozatáról, Berenczey László a ház derültsége közt a chinaiakról, s Csiky Sándor a kormányt megámadja azért, hogy Eger városa nem bír még az ígért vasúti szárnyvonallal.

Gróf Mikó Imre kijelenti, hogy e szárnyvonalat illetőleg legközelebb törvényjavaslatot terjesztend elő, melyben a költségvetésről is szó lesz. (Helyeslés.)

Ülés vége d. u. 2 órakor.

Hollán Ernő államtitkár beszéde

(a képvis. ház jan. 26-iki ülésében.)

T. ház! A mai viták folyamában fölmerült egy kérdés, mely személyemmel kapcsolatban áll, és a melyet én bizonyára elő nem hoztam volna, ha más oldalról elő nem hozták, sőt kapcsolatban egy észrevétellel eljárásomra és magamtartásomra nézve, értem a hírlapok útján is nagyon elterjedt vesztegetési ügyet, melyet Ivánka Imre képviselőtársunk előhozott, azon megjegyzéssel, hogy talán az én helyzetemben másképp járt volna el.

Engedje meg a t. ház, hogy ennél fogva saját igazolásomra a dolog valóságát előtntessem. (Halljuk!)

Történt mult évi november, nem tudom melyik napján, hogy hivatalomból haza jöttem, magán lakásamon az asztalon egy levelet találtam. A mint a levelet felbontottam, láttam, hogy idegentől jő, mert francia nyelven volt fogalmazva, és láttam azt is, hogy foglaltatik benne egy melléklet, melyből világosan láttam, hogy az utalvány, mely 40.000 frtról szól, és mely kifizettetik a kibocsátó nevére vagy rendelkezésére az aláírt brüsseli bank irodájában azon napon, midőn Ő Felsége a budai újszönyi vasutvonalat engedélyezte. A mint a levelet és annak foglalatát elolvastam, nem haboztam arra nézve, hogy mi a teendő. A levelet magamhoz véve, még az nap felkerestem miniszteremet, kinck e levelet átadtam. A miniszter szintén kötelességére szorít a levelet bemutatta a minisztertanácsnak; a minisztertanács határozott: elhatározta azt, hogy előbb a külügyminisztérium útján kérdés intéztessék a belga hatóságokhoz, vajjon ily esetekben, midőn egy belga alattvaló külföldön külföldi irányában hasonló büntetést követ el, van e büntető keresetnek helye? Hosszabb jegyzékváltás után valabára megérkezett a belga közvádó nyilatkozata, melyben a belga törvényeket idézvén, kijelenti, hogy igen is ily esetekben büntető keresetnek helye van, minek folytán a minisztertanács a büntető kereset megindítását elrendelte.

Ez az egyszerű tényállás; és a mennyiben Ivánka t. barátom felhozta, hogy az én helyzetemben ő ajtó m. tatott volna ezen embereknek: én nem tudom, hogy más, hasonló esetben az én helyzetemben mit tett volna? de annyit mondhatok, hogy ajtó nem mutathattam, mert nálam nem is voltak; és mivel mást nem találtam, mint a levelet, nem tehettem egyebet, mint a levelet miniszteremmel közölni. (Helyeslés jobbfelől.)

En csak azon megjegyzésre kérek engedelmet a t. háztól, hogy, ha valaki azt hinné, hogy én kérdésből vagy azon szándékból jártam el így, hogy ostentatívból hozzam ez ügyet a közönség elé: ezen egyszerű előadás bizonyosan meggyőzte a t. házat, hogy nekem ez soha szándékom nem lehetett. Azonban közönnel tartozom a miniszter tanácsnak határozatáért, mert azon világos intentiót látom benne, hogy a külföldi vállalkozók irányában határozott jelét kívánta adni, hogy módok, melyek másutt divatban vannak, és talán célra is vezetnek, Magyarországon és magyarországi tisztviselők körül rosszul vannak alkalmazva. (Éljenzés jobbfelől.)

Ezt közberetűleg megjegyezve, engedje meg a t. ház, hogy megtegyem észrevételeimet azokra nézve, mik a közmunka- és közlekedési minis-
terium

um budgetjének tárgyalásánál általános észrevételek gyanánt előadtak.

Első sorban áll Simonyi Ernő képviselő ur, ki elismerésemért buzgalmat fejtett ki a közmunka minisztérium budgetjének tanulmányozásánál, miről már a multkor a költségvetés általános vitása alkalmával adott tanácsot. — Tannjelét adta ennek különösen a tegnapi napon is, midőn nemcsak ezen minisztérium közigazgatási-rendszert vette bírálata alá, de felemlítette a tárgybán egész sorát, melyekből azt következtette, hogy a minisztérium tisztviselői a kötelességmulasztás vádjá éri.

Nem volt alkalom, hogy a mai lapokat áttekinthettem volna, és így beszédét gyorsírói feljegyzés után elolvashattam volna: egyedül csak tegnap tett saját jegyzeteim vannak kezimnél, és én szabadságot kérek a t. háztól, hogy ugyanazon sorrendben, a mint állításait felhozta, én egyenkint ellen észrevételeimet megtehessem. (Halljuk!)

Elsősr is általános vádként hozta föl, hogy a kormány csak vasutakat épít és hogy egyáltalán a bűrébe eső többi teendőkre semmi figyelmet nem fordít. — Hasonló észrevételek több oldalról is tételtek, ezekre azonban igen alaposan megfelelt maga a közmunka miniszter ur, én tehát egyszerűen csak azon észrevételekre szorítkozom, hogy valamint a magán életben, ugy a közéletben is áll a szabály, hogy ki egyszerre nagyon sokat akar, tulajdonképen semmit sem végez.

Tudnivaló, hogy midőn Mikó Imre gr. a közmunkák vezetését ezen országban átvette, a teendők igen nagy sora állt előtte; gondoskodni kellett arról, hogy a vasuti hálózat kiegészítésék; gondoskodni kellett arról, hogy utaink javuljanak és kiterjedésben nyerjenek; gondoskodni kellett arról, hogy folyóink, a hajózás és mezeli gazdaság érdekében szabályoztassanak; ezt mind egyszerre egy erővel felkarolni bizonyára oly nagy munka, hogy azt legalább a most rendelkezésre álló erővel megbírni teljesen lehetetlen. Érttem nemcsak azon kúzegeket, melyek a miniszter urnak rendelkezésére állanak, de értem az egész nemzeti erőt, mert sokkal nagyobb erőfeszítésre kellett volna számítani, mint ez különben nemzetgazdasági viszonyiakkal helyes arányban állana.

Ismétlem, hogy a mikor most az utak tekintetében felszólalok, épen ezért nem lehet szándékomban az utak tekintetében most fenálló állapotot dicsegni és kiemelni mint olyant, mely semmi kívánni valót feon nem hagyva. Magam is jól ismerem a hiányokat, csak a mennyiben a t. képviselő ur némely tételeket hozott fel, és azokat idözetekkel támogatja, ezekre nézve lesznek bátor helyreigazító megjegyzéseket tenni, mert nem akarom, hogy az országgyűlési tárgyalások feljegyzésében ij tételek helyreigazítás nélkül maradjanak. Kőbevetőleg megjegyzem (Balfelől: Halljuk!) hogy képviselő ur egy idegen nyelven szerkesztett jelentést hozott fel, pedig szolgálhatott volna magyarral is, mert tudvalevő dolog, hogy a közlekedési miniszter ur felterjesztése Ő Felségéhez magyar nyelven van szerkesztve, és a háznak tagjai közt ezorosziva lett, és azért felesleges volt a franczia szerkezetet idézni.

Ezek után bátor vagyok még felhozni azt is, mit multkor beszédében az általános vita alkalmával teti.

Azt mondta ugyanis, hogy a mostani kormány 606 mld útát vett át, melyek a provisorium alatt építették; hogy az akkori kormány ezen utak építésére, fenntartására és kezelésére évenként 2 millió 47 ezer frtot fordított volna, holott ellenben a mostani kormány az 1867. 1868. és 1869 ki budget szerint csupán fenntartásra 2.860.000 frtot fordít; tehát 813.000 frttal többet költött volna évenként, s e mellett csak 10 mlddel szaporította az úthálózatot és hogy az utak most egyáltalában sokkal rosszabbak. (Igaz! balról.) Engedelmet kérek, a képviselő ur a miniszter ur jelentéséből vette idézetét; legyen szabad őt figyelmeztetni ugyanezen jelentésnek 7 dik lapjára, melyből tételeit vette és merítette. Látni fogja ott, hogy kifelelt valamit, mi az ő állításait nagyban megváltoztatja. Látni fogja ezen táblázatból, mert meg kellett volna nézni a jegyzeteket is, hogy nem foglaltak ott az útfeutartási költségek közül azok, melyek a bányai út fenntartására fordítottak (Balfelől: de igen benn foglaltak); láthatta volna, hogy ezen tételek csupán és tisztán az anyagra vonatkoznak és a kezelési költségek benne nem foglaltaknak. Helyesebben ugy áll a dolog, hogy 1851-től 56-ig a provisorium alatt körülbelül 7—800.000 frt fordított az utak készítésére. Csak 1856-ban történt, midőn Bruck vette át a kormányt, akkor ezen tétel egy esztendőben azonnal 3.000.000-ra emeltetett és Bruck kormánya alatt ezen tétel nem igen ment alább, csak 1860-tól kezdve, midőn a fedezet nem volt elégséges, az akkori provisoriumok ismét megszorították az évi adományokat és így látjuk, hogy 1.800.000 és 1.600.000 frt fordítottak útkészítésre.

Nem helyes azon idézet sem, mely szerint azt mondotta, hogy a magyar kormány a provisoriumtól 606 mld útát vett volna át; mert ugyanezen jelentés hatodik lapján látjuk igenis, hogy 606 mld van ott, de ott van tisztán kimutava egyszersmind az is, hogy ezen 606 mld között 71 mld egyáltalában kitéptve nem volt, hogy így arra semmiféle költség fordítva nem volt. A mi pedig a

magyar kormány által felhasznált összegeket illeti, bátor vagyok a képv. urat arra figyelmeztetni, hogy ezek nem egy, mint ő állította, 2.860,000 forintot tettek, hanem volt igenis tényleg 1867-ben 1.839,886 forint, 1868-ban 1.756,908 forint; 1869-ben, ha a ház által megszavazott pótlék még hozzávesszük, tehát 420,000 forint, 2.590,469; ezek a helyes tételek. Egyébiránt bátor vagyok egyúttal arra is figyelmeztetni, hogy az épen most tárgyalás alatt lévő budgetben 1870-re a magyar korona területén, tehát a közmunka-miniszternek kezelése alatt lévő utak hossza egészben 821 $\frac{1}{2}$ mérföld tesz, ha t. i. hozzávesszük az erdélyi és horvátországi utakat, melyek szintén az itteni kezelés alatt állnak, s hogy ezen útfenntartási költségek mindent összevéve, kezelést és fenntartást, 2.967,059 forinttal vannak előirányozva, tehát sokkal kevesebb arányban, mint a minőben azt Simonyi úr a maga tételből felidéri melőltatott.

Ezek volna az az észrevételeim, melyeket — mondom — csak azért, hogy a képv. úr által idézett számokat helyreigazítsam, voltam kénytelen felhozni. A tegnapi beszédében a látszólag elejtett fonalat ismét felvette, midőn áttért azon mulasztások felrovására, melyek a csatornák körül történtek. E tárgy más oldalról is fel volt hozva, s én bátor leszek a ház engedelmeivel röviden előadni azokat, melyek a miniszterium a közigazgatás ezen ágában tett. Valóban igaz, hogy a kölcsön, melyet a t. ház megszavazott, nemcsak vasútiak építésére, de egyezményes csatornák építésére is lett felvéve; de az is igaz, hogy a miniszterium teendőihez képest több csatorna tervet vett tárgyalás alá, nevezetesen a jövő hazai csatorna rendszernek fővonalait, mondhatom alapjait, a következő csatornavonalokat: 1. a pest csongrádi csatorna; 2. a tiszalök-gyomai; 3. az érmellék-berettyói, vagy, úgy hiszem, szathmárgyomai csatornát. A mi az első csatornát illeti, a pest csongrádi, ennek rendeltetését a miniszterium mindig úgy fogta fel, hogy az első sorban hajózási célokra épüljön, hogy a Tisza és Duna közt minél rövidebb összeköttetés létesíttessék Pesttel — azonban a közbeni területnek konfigurációja oly nehézségeket mutatott, hogy körülbelül 95 látnyi bevágással lehetett volna csak ezen csatornát létesíteni; minek következtében találkoztak külföldi vállalkozók, kik azt mondták, hogy fognak segíteni bajon, hogy alkalmazni fognak csúszkát és gözgépeket és Pesten 100 lábbal fogják felmenni a vizet, hogy úgy táplálják vízzel a csatornát.

Nem tagadtam, szép elmélet, magam is gyönyörködtem a tervemben; de bocsánatot kérek, hogy ha e viz táplálására szolgáló és javaslatba hozott mód gyakorlati kivételre nézve én magam részéről nem aggodalmat voltam kénytelen számomba venni, mert részemről ily módon a csatorna előállítását némileg problematikusnak tekintettem, mert nem érzem magamat indítva arra, hogy ily körülmények közt jó lélekkel a miniszternek javaslatot tegyen (Helyeslés jobb felől). A mi a többi csatornát illeti, azokra nézve azon nézetben voltam, hogy azok inkább ösztönzési, mint hajózási célokra lesznek építendőek. Különösen a tiszalök-gyomai oly közel és tökéletesen párhuzamban fut a Tiszával, hogy ott hajózási csatornát előállítani nem szükséges. De annál több fontosságot tulajdonítok a földmívelés és mezőgazdaság szempontjából annak, hogy hasonló recipiensnek előállításának az alföldön és ezek által a földmívelőknek mód nyíljon a földjük öntözésére. De kénytelen vagyok e tekintetben is bevallani, hogy némi agyállyal tekinttem ezen tervet valószínűsítésre, mert nem találtam törvénykönyvünkben oly intézkedéseket, melyek a készített recipiens szomszédos lakosságát azon helyzethez tették volna, hogy a recipiensből nyert vizet biztosan felhasználhassák a föld öntözésére. Meltóztatassanak felvenni, hogy nincs törvényünk, mely biztosítaná a földmívelőket, hogy egyik vagy másik szomszédjuk, kinek földjén keresztül kellene a vizet vezetni, nem fog-e ez ellen oly akadályokat gödíteni, melyeknél fogva egész törekvésük illusziussá válnék. (Közbeszólás: tett volna törvényjavaslatot!) Mindaddig, míg ily intézkedésekről gondoskodva nem lesz, sok tekintetben időelőltűnek tartom ily egyszerű vállalatokat nagy országos költségeket befektetni. (Helyeslés jobb felől.)

Említést tett még t. képviselőtársam a Tisza szabályozásáról is — és felhozta mindazon mulasztásokat, melyek a magyar kormányt e tekintetben terhelik. Engedje meg a t. képviselő úr, hogy e részben is némi felvilágosítással szolgáljak.

Talán az egész continensen nincs másik mű, mely kiterjedése oly egyszerű és eredményeiben oly sikeres lett volna, mint a Tisza szabályozása. Akár hol a világon létesültek hasonló nagy művek, az első volt az, hogy az előállított költségek minél kevesebbet tartassák a jövőre, azaz a legkevesebbet a jövőre. Ha nézzük más államok gyakorlatát, be kell vallanunk, hogy felügyelet és fenntartás tekintetében nagyon bátor vagyunk más országokhoz képest. És mégis mit látunk? Nem egy esztendő mutatja, hogy a legjobb conceptioval készült és a legszabadosabban keresztülvitt munkát mindamellett elemi eventualitásoknak mindig ki van téve. Példa erre az észak-németországi Elba, példa a Loire Franciaországban. Emlékezzünk még mind-

nyájan azon nagy veszélyekre és károsodásokra, melyek magát a császárt a helyszínre vezérték, a honnan keletkezését vette azon jeles francia gátrendszer, melyet Ivánka Imre képviselő úr fel-említett.

Emlékezzünk Lombardia kitűnő vízi műveire és tudjuk, hogy néhány év elteltéig még mily nagy esapásokról hoztak hírt az onnan jött tudósítások.

Ellenben a Tiszára nézve mi történt! Nem emlékszem, hogy Tokajtól Titelig csak egyszer is állt volna elő eset, a hol nagyobb veszélynek lett volna kitéve a lakosság. Történtek némely áradások, de hol? Ott, hol a kormány azt maga előre látta, és hol a bekövetkezett események okait ismerete, és midőn ezen okok elbárártására nem egyszerűen, különösen mindjárt kormányunk kezdetén 1867-ben a kellő intézkedéseket megtéve, javaslatot terjesztett a ház elé. Közönségesen tudva van, hogy a ház, tekintettel pénzügyi viszonyainkra, a kívánt költségeket a pénzügyi bizottság javaslatára folytán megtagadta.

Ha tehát ezen 1.600,000 forint költségre szükségünk van, és bizony bátran merem állítani, hogy igen nagy szükségünk van, mert több mint 40 mérföld területen egy buzgó nép megővására és az ott kifejtett industria védelmére van szó, akkor bátor vagyok egész bátorozottan tiltakozni azon vád ellen, mintha a magyar kormány mulasztása volna ennek oka (Nyugtalanás). Felemlítette a t. képviselő úr a Ferencz csatornát is, és emlékeztetett arra, hogy a budgetben azt sehol feltüntetve nem látja, s ez — ugymond — talán annak tulajdonítható, hogy a kormány erre a csatornára sem fordított semmi figyelmet. Bátor vagyok arra figyelmeztetni a t. képviselő urat, hogy a közmunka- és közlekedési miniszterium kezelése alatt csak egy csatorna áll, és ez a Béga csatorna, s fenntartási költsége is oly nagy, hogy a pénzügyi bizottság nem egyszer figyelmeztette a miniszteriumot arra, hogy adjon már egyszer tul e csatornán, tegyen vele akármit, csak szabadítsa meg az országot a fenntartásával járó nagy évi költségétől. Így vagyunk a Ferencz csatornával is, mely bizonyos szerkezeti hibáknál és helyi viszonyoknál fogva, melyek nem ismeretlenek előttünk, sohasem jövedelmezett úgy, hogy abból valami nevezetes tiszta jövedelem származott volna.

Kérdezte a képviselő úr, hogy hol lehet ezen sommat feltalálni, hol vannak a budgetben e csatorna bevételei és fenntartási költségei?

Bátor vagyok erre egyszerűen azt felelni, hogy ezek a tárgyalás alatt levő budgetből nem feledékenységből maradtak ki, hanem azért, mert a pénzügyminiszterium budgetjében vannak felvéve, mert a pénzügyminiszter revisiójába tartoznak és ennek kezelése alatt állanak; bővebb felvilágosítást tehát bizton az fog szolgáltatni. (Derűtlenség.) Beszédének további folyamában azt mondja Simonyi Ernő képviselő úr, hogy a vasutakat körül igen sok történet, hanem a felvidék érdekében semmi. (Felkiáltások jobbrol: Igaz! Derűtlenség a balon.) Engedje a t. ház, hogy Simonyi képviselő úr ezen észrevételére nézve ellen-észrevételemet tegyem, azt összefoglaljam egy másik észrevétellel, melyet a mai napon tett gróf Zichy J. t. barátom. Ő különösen hibáztatta a magyar kormányt azért, hogy a vasutak építésében, melyre nézve maga is elismeri, hogy meglehetősen haladtunk, bírányzik a tervszerű eljárás, az összhangság és az egyöntetűség, és mintegy kapkodással járunk el, majd ezt, majd azt vesszük fel. (Felkiáltások balról: Igaz!) Erre nézve szabad legyen egy körülményt felhozni és felmutatni egy okmányt, azon programot t. i., melyet a közmunka-miniszter úr 1867. elején a t. ház minden egyes tagjának megküldött. Jó lélekkel mondhatom, hogy igen csekély eltérésekkel a mai napig a legegyszerűbben haladtunk azon az alapon, a mely ezen öntudatos programban kifejtve volt. És ezen program a mindaz, a mi benne foglaltatik, talán elvont véleménye és conceptiója a közlekedési miniszternek? Nem, mert igen sok és igen érdemes tagja ezen háznak, a kik a provisorium szomorú idejében a magyar gazdasági egyesület s annak közgazdasági osztályának tagjai voltak, arról tehetnek tanúságot mellettem, hogy éveken keresztül folytatott buzgó tanulmányoknak eredménye volt az, a mit akkor a magyar gazdasági egyesület közgazdasági osztálya kidolgozott, és melyeknek anyagát a közmunka-miniszter a legnagyobb örömmel felhasználta. Tehát nem kapkodás, nem figyelmen kívül hagyása az ország közgazdasági és kereskedelmi érdekeinek, hanem szigorú, pontos haladás azon uton, melyet a legőszintebb hazafiatok alakult erők a pangás és az erők megkötése idejében jelöltek ki. (Felkiáltások több oldalról: Megtámadtuk akkor is!)

Ezen program szerint — a mint mondom, csekély változtatással — biztosítva van kiépítése mindazon vonalaknak, melyek ezen programban foglaltatnak. Tehát ezen vonalak is, a mely tan Simonyi képviselő urat közelebbről érdekli. (Derűtlenség.)

Simonyi Ernő: Engem egy sem érdekel. Holán Ernő: Értsem az éresek-njvár nyitratrecsési vasutat. (E jeles beszédet jövő lapunkban fejezzük be.)

20,592—1869.

Igazságügyminiszteri rendelet,
a székhelyi urbériségek országos kárpótlása tárgyában 1868 augusztus 12-én kelt bel- és igazságügyminiszteri rendelet 17. §. mikénti fogantatására.

A székhelyi urbériségek országos kárpótlása tárgyában 1868. augusztus 12-én kelt bel- és igazságügyminiszteri rendelet 17. §. feljogosította egy a jelentkező feleket, valamint az urbéri jogbiztosat arra, hogy a földterhermentesítési alapigazgatóság tőkehiszámítási határozata ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt az országos tanácsbanz folyamodhassanak.

Ezen rendelet folytán felmerült azon kérdés, hogy a folyamodások melyik hatóságánál adassanak be? — úgy a czél szerűség, mint az ügyek nyilvántartása, és a szabatos eljárás követelményei tekintetéből rendeltetik, miszerint

1. A földterhermentesítési alapigazgatóság feladatát határozata ellen a felek folyamodványukat azon polgári bíróságnál kötelesek beadni, mely nekik a folyamodási tárgyat szolgált határozatot kézbesítette.

2. A polgári bíróság a hozzá beadott folyamodványt, s a fellebbezett határozat és kézbesítési bizonyítványok hiteles másolatát az 1869. április 29-én kelt ügyrendtartás 203. §. értelmében egyszerű jelentés mellett a földterhermentesítési alapigazgatósághoz áttenni köteles.

3. A földterhermentesítési alapigazgatóság a hozzá áttett folyamodást és mellékleteit, az összea előirattal terjeszti fel, a belügy, pénzügy- és igazságügyminiszteriumok kebléből alakított országos tanácsbanz.

Kelt Pesten, 1869. december 30-án.

Horváth Boldizsár.

Kedvező alkalom a kegyelet adója leróására, s a nemes élvezetek megszerzésére.

A felhangolt kedélyek igényeit kielégíteni, a lehangoltakat pedig felvidítani: ez hivatása a bálóknek főleg akkor, ha nemzetünk iránti bálánk leróására irányzott eszközül szolgálunk azok.

Alólirt ezt tartam szem előtt, midőn a nagy-érdemű közönség e két hangulatában lévő kedélyeinek nemes élvezeteire, s kegyeleti adónk leróására minél több alkalmat nyújtandó, elhatároztam magamat az egészen újjáélesztett vigardai táncszertében ez ideig farsang tartama alatt táncszert és nagyzerű látványos maszkmepekkel összekötött 3. álarozos bált rendezni, folyó február hó 8-án, 17-én 24-én, melyek elsőjének tiszta jövedelméből egész felét az életbe léptetendő honvédzenekar javára, a másodikkal pedig ugyanannyit az országgyűlési képviselő Vidacs János által indítványozott, és meglepő pártolásra talált rokkant honvédek számára építendő „menház“ alapja gyarapítására ajánlom fel, mely jövedelmet egy kinevezendő bizottmány fogja kezelni.

A bálók östvéli 9 órakor veendik kezdetűket, a közkedvességben álló Salamon János népzenésznök, és a katonai zenekar változtatott zenéje mellett tartani fognak addig, míg a mulató közönség Morpheusnak üdítő karjai közé nem o hajítja bágyadt tagjait bocsátani. S hogy e sok és nemes élvezetekkel kínálkozó mind három bálban, minél kevesebb költséggel részt vehessen a bált kedvelő közönség s élvezete mellett a haza oltására is tömjenezhessen, elhatároztam bérletet nyitni mind három bálra 2 frtért o. é.; egyes jegyek pedig egy-egy bálra o. é. 1 frtjával lesznek válthatók a gr. Rhédei ház alatt levő nagy kávéház melletti czukrászdában, hol az abbonirozott jegyek is mai naptól kezdve válthatók lesznek.

Ha nem is annyira a bállal szövetkezni szokott élvezet, mint inkább az ezzel összekötött szent czél, reményem, hogy lelkesíteni fog minden nemes keblű honfit, s áldozatkész honleányt törekvésem elérhetésében!

Kolozsvárt, 1870. február hó 2-án,

egész tisztelettel:

a redoute haszonbérője.

UJDONSÁGOK.

(cs.) A királyi udvar a hetvenhárom évet élt toskanai nagyherceg halála folytán, ki uralkodó családunk tagja volt: gyászban van. A kilátásba helyezett udvari bálók tehát elmaradnak. Az udvari személyzet már vissza is költözött Bécsbe. A királyné ő Felsége Valeria főhercegnővel még néhány napig Budán marad.

(cs.) A második színházi álarozos bált tegnapelőtt este fényes volt. Az álarozosok nagyszámmal voltak és ez uttal az urind és polgári osztály nagyrészt álaroz alatt jelent meg, különböző is a multkoritól nagyban. A szellem, a társalgási viszketeg most nem rejtőzött a lára alá azért, hogy tüdőköhögessen. Eleinte, éppen mert az álarozosok jobbára a művelt körökhöz tartoztak, kissé feszeseen indult, de éjtől körül aztán kezdettek leballani a bilincsek, s midőn a páholyok igen díszes közönsége oszlani kezdett, szabadabban kezdett mozogni a világ, s a tánc derűlten folyt reggeli 4 óráig.

(cs.) A roppant hideg, mely már csaknem egy hete tar, megkivánta áldozatait. Két postako-

csis, az egyik a tordai, a másik a nagy-váradai vonalon, a bakon fagyott. A mint halljuk, csak az egyik maradt életben.

(cs.) Köhalom és Köhalomszék kérvényt nyújtottak be az országgyűléshez, hogy a szervezendő törvényeszek egyik székhelye Köhalom legyen.

— A jogakadémiai „önképző egyesület“ ügyében kiküldött t. bizottmányi tagokat fölkérem, hogy az „alapzabályok“ végleges megállítása végett f. hó 7-kén (bétfőn) d. u. 3 órakor a IV. hallteromban megjelenni sziveskedjenek. Kolozsvárt, február 4-kén. 1870. Bónis István, bizottmányi jegyző.

— Az iparos egyesület által folyó hó 12-kén rendezendő bált illetőleg felkértem mindazon tisztelt családok és egyesek, kik még eddig meghívó jegyet nem kaptak volna, de arra illetékesek, sziveskedjenek ez iránt magukat a bálbizottmány-nal érintkezésbe tenni. A bálbizottmány tagjai: Krémer Ferencz, elnök; Szentpéteri János, alelnök; Szentgyörgyi József, pénztárnok; Akeszmann Samuel, Schuller Károly, Bróver János, Némethi Mihály, Szathmári Ferencz, Lőrinczi József bizottmányi tagok; Szucsáki Imre, gazda; Vaszi Zsigmond.

(cs.) Himmelstein úr a városi redoute bérője, f. hó 8. 17. és 24-kén álarozos bálakat rendez, melyek közül az 1-ös és 2-dik jövedelmének felét a kolozvári honvéd zenekarra és a honvédménházra ajánlja fel. A három bálra bérletet nyit személyenként 2 frtjával, melyek válthatók a Rhédei ház alatt levő új czukrászdában. Himmelstein úr oly sokféleképen törekszik kiérdemelti a közönség kegyét, hogy a szent céloktól eltekintve is, a közönség részéről a legmelegebb pártfogásra érdemes.

(cs.) Ma van a joghallgatók táncvigalma a redouteban. A közönség kecsulodésének híre után itélve, igen fényes lesz. Bár a lámpák is, melyek a teremnek a fényt kölcsönzik, oly fényesek lennének, mint azon szemek, melyek ez este a redoute termében csillogni fognak.

(cs.) Janka Viktort, Erdélyi jönevű botanikust, a kultuszminiszterium a magyar nemzeti múzeum természeti osztályához fűvészetű örré nevezte ki.

(cs.) A nőegylet második jelmez bálja f. hó 13-kán lesz a városi redouteban.

(cs.) A színházi alap pénztára javára bétfőn, azaz: f. hó 7-kén került színre a „Vasgyuró“ Plouvier Edwardtól. A nagy hírt drámat előadása után, lapunk tárczájában ismertetni fogjuk.

(cs.) Uj-Tasnádön egy fiatal nő igen könnyelműen sietett kis csecsemő gyermekét birtelen elaltatni, hogy a táncba mehessen, míg tán férje — ki igen szigorú ember volt — haza érkezik. Gondatlanul melege a ruhadarabokat, melyekbe az alvó csecsemőt birtelen belétakargatja, s helyezi a bőrsőbe. Midőn haza tér, nagy meglepetésére füstben látja a szobát. Eszméletlenül rohant a bőrsőbe, mely már elégett s mellúte találja kis gyermekét összepörzsölve, mint egy szenes csutkót.

— Értesítés. Hivatalos tisztelettel tudatom a t. szülőkkel és gyámokkal, hogy a kolozvári ev. ref. főtanodába beírt a 2-dik félévre a helybeliekre nézve folyó 9-kén kezdem meg; ugyanazt február 10-től három napon át a vidékieket illetőleg folytatni fogom mindennap d. e. 8—11 és d. u. 3—5 ig. Kolozsvárt, február 6-kán, 1870. Kőcsi Károly, tanár.

— Csiki György a disznajói ev. ref. egyház nyugalmazott hit lelképásztora, életének 71-dik, buzgó hivataloskodásának 44-dik évében, folyó hó 24-kén végelegyengülés következtében meghalt. Nyugodjanak porai békével.

— Táhorzsky és Parsch nemzeti műkereskedésében Pesten következő új és a farsangi idényben bizonyára közkedveltséget nyerő táncz zeneművek jelentek meg: „Emma csárdás“, szerző Egri János, ára 50 kr. „Lilla csárdás“, szerző Farkas Miska, ára 60 kr. „Mannsfeld Lieder Walzer“, szerző Klepach Károly, ára 80 kr. „Schneider Fanny“ polka, szerző Körner Antal, ára 50 kr. „Mille fleurs“ polka francia, szerző Leitermayer Sándor, 50 kr. „La première arie quadrille“, szerző Lichtig Adolf, 60 kr. „Die falsche Antoinette“ polka mazur, szerző Novák Antal, 50 kr. „Weiter, weiter“ polka, szerző Novák Antal, 50 kr. „Evetke polka“ (regző), szerző Perezel Lajos, 50 kr. „Tulsó végen van egy ház“, „Diófának gyöngye levele“... csárdás, szerző Somogyi Marci, 60 kr. Az itt elősorolt táncz zeneművek mind eredetiek, s kedves dallamaikkal fölvidlanyozzák a tánczedvelő közönséget. E zeneműveket, melyek Stein János könyvkereskedésében kaphatók, ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

— Nemes Aranyosszék állandó képviselő bizottmánya folyó év február 14-kén reggeli 9 óráján kezdőleg 1-ös énegyedes rendes közgyűlést fogja tartani. Tárgyai leendnek: szentesített törvények kihirdetése, szomszéd törvényhatóságai megtanulások tárgyalása, keblügyek elintézése és számvéveszéki elnök választása stb. Abbani részvételre a képviselő állandó bizottmány tagjai meghívotnak. Felvenczen, jan. 28-kán, 1870. Béli Gergely, főkirálybíró.

KÜLFÖLD.

Páris, jan. 31. A törvényhozó test mai ülésében napirenden volt: a jan. 9-ki rendeletet iránt beadott interpellatio, mely rendelet az időleges

ára-hebocsátásokra vonatkoznak. Dupuy de Lome bírálja ezen rendeleteket. Buffet miniszter kifejti, hogy ezen rendeletek által a viaszolások és csempészkedés nyomának el; hozzáteszi, hogy a kormány oly árú behozatalát, melyek ezen rendeletek közzététele előtt bizonyos időben keltezték, megengedendi, és nemcsak törvényt terjesztend elő, az árú időleges behozatalára vonatkozólag, Buffet beszéde tetszéssel fogadtatott, és az egyszerű napirendre térés 191 szóval 6 ellen elfogadtatott.

Páris, febr. 1. A mai „Journal Officiel” 27 megyei főnökek kinevezését közli. Három megyefőnök rendelkezési állapotba helyeztetett négy más egyébképen alkalmaztatott; kettő nyugalmaztatott.

München, febr. 1. A követek-kamarája ma is a felirati vitákat folytatja. Kolb az éjszaki német szövetségbe való belépést, valamint a katonai kölcsönt is ellenzi; egyúttal a jelenlegi katonai törvény megszüntetését és a katonai terhek csökkentését kívánja.

A „Levant Herald” szerint a porta Párisba

tá viratilag jelenté, hogy még jan. 31 ke előtt 15 millió frank fog kifizettni a szerződőknek, a keddre számára szolgáltatott pánccsok hajók, s háltulttók puskákért.

New York, jan. 31. A követkamarája azon indítvány felett, hogy az államadósság papir-pénzben fizetessék, 120 szóval 41 ellen napirendre tért.

KÖZGAZDASÁG.

A Berlepsch-féle méhészettről.

A gazdasági egyesület titkári szállításán ezen rendszerről folyó felolvasásokor közlebből oly tárgyra kerülén a sor, a mely nemcsak Berlepsch tanának egyik kiváló, az eddigi tanoktól merőben eltérő pontját képezi, hanem a méhészet elveinek is legfontosabbjai közé számítható; az t. i., hogy az eddigi szokások lépcsőzetes, kivált a tavaszi kitéltkor, szükségtelen, sőt nagyon káros, miért is egészséges méhészládnak, ha kicsiny is, még az idő vagy helyiség miatt megpenészedett lépeit is meg kell hagyni.

Mivel jelenleg kevés méhésznek jut alkalom a tárgyról Berlepsch érveit hallhatni vagy olvasni, mert még a nyári időben is nehéz a gazdának kirándulásokat tenni, Berlepsch könyve pedig drága, nem mulaszthatja a méhészek egyet az érdekeltek figyelmét a tárgyra felhívni, azon hozzáadással, hogy nem sokára lesz alkalma minden méhésznek az érintett új méhészeti szakmúvet megszerzeni, mintán Kende Gusztáv úr Berlepschtől engedélyt nyert az illető könyv magyarra fordítására.

Reméljük, hogy a nevezetes nagy munka fordításán kívül a szükséges cserénytek számára egy kivonatot is fog megjelenni.

Még azt is fel kell említenünk, hogy Kende úr a méhészetet a száz régi utban fekvő Körtvefán nagyobb mérvben újí, és hogy közlebből egy olyan szép Berlepsch pavillont (méhkelemlenczt) építtetett, a mely szép kertnek is meglepő díszül szolgál. Továbbá, ha jól tudjuk, a kaptárakat hozzatott minta után, de hazai kézműves által készíttette.

Gabona ár Kolozsvárt febr. 3-kán 1870.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztbúza 3 frt 80 kr. Elegybúza 3 frt — kr. Rozs 2 frt 36 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt 50 kr. Törökbúza 1 frt 70 kr. Pityóka —frt 82 kr. Marhabús fontja belváros 20, külvárosban 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Február. 3 n: 5% Metaliques 100 frt 60 55. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 70.45. Kamat 60 55. 1860. Kölcsön 97.10. Bankrészvény 728. Hitelintézeti részvény 200 frt 261.50. London 10 ft st. 100 frt. 23 1/2, kr 123 45. Ezüst 121.—. Cs. királyi arany 5.81.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 78.75. Temesi 77.—. Erdélyi 75.50. Horv.-Slavon 83.75.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

(61)

Alóírt tisztelettel ajánlja magát biztosítási ajánlatok felvételére

(1—*)

az „ANKER”

élet biztosító társulat részére Bécsben.

Azon bizalom, melyben ezen társulat részesül, és érdemel, kitünik a következő tényekből:

Jelenleg az „ANKER”-nél érvénybe van 72,622 biztosítási-szerződés, melyeknek összege 72,520,566 frt 56 krt. tészen 2,867,218 frt 22 kr.

A társulat által 1868 év végéig 1280 haláleset fizettetett ki

Erdélyben az „ANKER” 1869. évben következő haláleseteket fizetett ki:

Kolozsvártt: (Strazinger J. 1500 frt. (Szabó G. 2000 „ (Szász K. 1000 „ Szerdahelyen: Schmidt A. 20,000 „ N.-Szebenben: Pechy J. 6000 „ Szászrégenben: Wermeser D. 5000 „	Brassóban: (Schmidt C. 4000 frt. (Mazanek A. 1000 „ Beszterczen: Kiss W. G. 3000 „ Segesvártt: Lingner R. 2000 „ M.-Vásárhelyen: Winkler Z. 1000 „ Udvarhelyen: Hoffmann A. 1000 „	K.-Vásárhelyen: Molnár L. 1000 frt. Szászvárosban: Szász K. 1000 „ Kapuson: Geiger C. 1000 „ Hosszuaszon: Leopold S. 1000 „ Medgyesen: Sift A. 1000 „
--	--	---

Szász Károly,

„az ANKER” biztosító-társulat Inspector.

Irodája egyelőre Biasini-szálloda 31 sz.

Sz. 3. 1870 alisp.

(55)

(2—3)

Hirdetmény.

A boncz-nyiresi arányosított koresmajogok iolyó évi február hó 21-kén délelőtti 11 órakor a helyszínen Boncz-nyiresen nyilvános árverés útján hat egymásután következő évekre fognak kiadni.

A kikiáltási ár 600 forint.

Az árverezési feltételek alóírt alispán irodájában Szamosujvártt tekinthetők meg. Dobokamegye Alsó-kerülete alispánja. Szamosujvártt, január 29-kén, 1870.

Sz. 76. 1870.

(52)

(3—3)

Dobokamegye Felső-kerületében, a Pánczélesek felől folyó patakra a poklos-telki határ alsó-széliben, környezve mindenfelől a legjobb kővekkel, egy 4 öl belső világa, 2 öl 2” magos hid, 5 öl szélességbe építendő, melynek ez évi october 15-éig a beadott mérnöki terv szerént léendő felépítésére vállalkozni kívánok — 200 forint bántpénz betétele mellett, a megyei tisztség irodájában f. év Márczius 1-sőére tartandó árlejtésre meghivatnak, hol addig is a vállalati feltételek pontjai megtekinthetők.

Dobokamegye tisztsége üléséből.

Szamosujvártt, január 27-én, 1870.

NEM HIVATALOS.

Hallatlan olesó árak.

Fársangi cikkek!

A legcsinosabb legyezők,

bouquet tartók,

világszerte divatos

acél- és talmi arany-ékszerek,

a melyek csillámlásukban a legvalódiabb ékszerrel vetekednek;

(6)

(13—*)

mindenféle álarczok,

Füzértáncz (Cotillion) jelvények,

legjobb illatszerek, szappanok, hajke-

nőcsök, fogporok és pépek

a „nagy Bazar”-ban

a legnagyobb választékban kiállítván, melyek megtekin-

tésére tisztelettel felkéri a t. cz. n. érd. közönséget

Csapó Sándor.

(62)

POPP J. G. gyak. fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse 2 sz.

Tisztelt úr! Kérem e levél átadójától nekem, a saját használatomra, híres Anatherin-Szájvízből egy palackot küldeni. Múltan sok betegemnek ajánlottam és sikerrel alkalmaztam, most már önmagam is meg akarom próbálni.

Tisztelettel: orvos- és sebészud. dr. Sausstein, az orvosi egyetem tagja, Bécs, Neubau 44 sz. út.

Kapható: Kolozsvártt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KÁRYÁZY J. Tordán: Wolff gyógyszerész. Dézsen: Krémer Sámuel. Devid: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-Ényeden: Oberth J. gyógyszer. M. Vásohelytt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvárosban: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézd-Vásárhelytt: Nagy Jakab. Bőssörnyében: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyér-Várallyán: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvártt: Wagner könyvtáros. Segesvártt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misseltacher. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyír-egyháznál: Bacsai B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balászfalván: Fülöp és társa. N.-Almádon: Beck M. Gy.-Sz.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelytt: Beczasi Em. Földvártt: Temmer E. Brassóban J. v. Müller, gyógyszerész.

(60)

Pikant! Interessant!

8 höchst pikante, interessante Bücher, dicke Bände (nicht Bändchen) mit versiegelter Beilage von 20 feinen Bildern versendet gegen Einsendung von 5 fl. ö. W. Banknoten

Sigmund Simon in Hamburg

Bücher Exporteur grosse Bleichen Nr. 31

48

Eladó

80 darab sertés.

Értekezhe ni Kolozsvártt magyarkapu mel lett 14 ezám, vagy Gyulatelkén gazdatiszt Hadviger Ernőnél.

(63)

„TRANSSYLVÁNIA”

általános kölcsönös biztosító bank.

Hirdetmény.

Alapítási tőkének részvényjegyei f. é. február hó 1-jén lejáró szelvénye társulatunk tagjai f. é. január hó 30-kán tartott közgyűlése által hozott határozat értelmében darabonként tíz krajczárnyi felülosztalék ráfizetéssel, az az 90 kr. helyett egy o. é. stjával itteni főpénztárunknál, valamint területi igazgatóságainknál: Nagy-Szebenben, Brassóban, Kolozsvártt, Maros-Vásárhelytt, Aradon, és Lugoson beváltatik.

Nagy-Szeben 1870 január hó 31-én.

A „Transsyvania” által. kölcs. biztosító bank vezérigazgatósága.

(58)

(2—4)

A görögényi ev. ref. egyházmegye Magyaró egyház-községében folyó év június hó 26-án kezdve több napon tartandó, erdélyi helvét hitűek köz szent zsinatja tagjai számára asztalt adni vállalkozó vendéglősök ezennel felszólíttatnak, hogy körülírt „Offert”-jeiket febr. 28-ig zsinat rendező bizottmányi elnök mlgs. Gyárfás Domokos urhoz küldjék bé Sz.-Kereszturra.

A bizottmányi elnökkel személyesen találkozni óhajtok találkozhatnak február 28-kán kizárólag Sz.-Kereszturton.

A feltételek előre megtekinthetők alóírtál Disznajon és a bizottmányi elnöknel Sz.-Kereszturton.

Kelt Disznajon, január 24-én.

USIKI KÁROLY, bizottmányi jegyző.

(12—13)

A teljes fordulat, a mely darab idő óta a börze helyzetében beállt, tagadhatlan; a bizalom visszatért, készpénz bőven van, jó papírok folytonosan keresetnek s mind nagyobb ártan fizetnek — szóval elfőttnek látszik a percz, a melyben új börzei műtéket sikerrel kezdhetni; a ki e kedvező perczet használni akarja, folyamodjék alóírt börzeüzleti irodájához (Comptoir für Börsengeschäfte) a hol mindenki, csak 100 vagy 200 forint betét mellett is az árfolyamok mozdulatiból hasznot húzhat. Programmok ingyen. Felvilágosítás a legnagyobb készséggel adatik.

STEIN KÁROLY, Bécs, 1. Tiefer Graben 17.